

ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM

KORTESSEM – OMSTRAAT

J. CLAESEN, R. VAN DE KONIJNENBURG

& B. VAN GENECHTEN

AUGUSTUS 2015

COLOFON

Opgraving ☐

Vergunningsnummer:

Datum aanvraag:

Naam aanvrager:

Naam site:

Prospectie ☒

2015/248

01/06/2015

Jan Claesen

Kortesseem, Omstraat

Project

Archeologische prospectie met ingreep in de bodem – Kortesseem, Omstraat.

Opdrachtgever

SBV Immo bvba

Vijversstraat 36

3500 Hasselt

Opdrachtnemer

ARCHEBO bvba

Merelnest 5

B-3470 Kortenaken, België

BE 0834.280.172

+32 (0)499/24.65.89

info@archebo.be

Projectuitvoering

Jan Claesen, ARCHEBO bvba

Ben Van Genechten, ARCHEBO bvba

Rik van de Konijnenburg, Haast bvba

ARCHEBO-rapport 2015/015

ISSN 2034-5615

© 2015 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

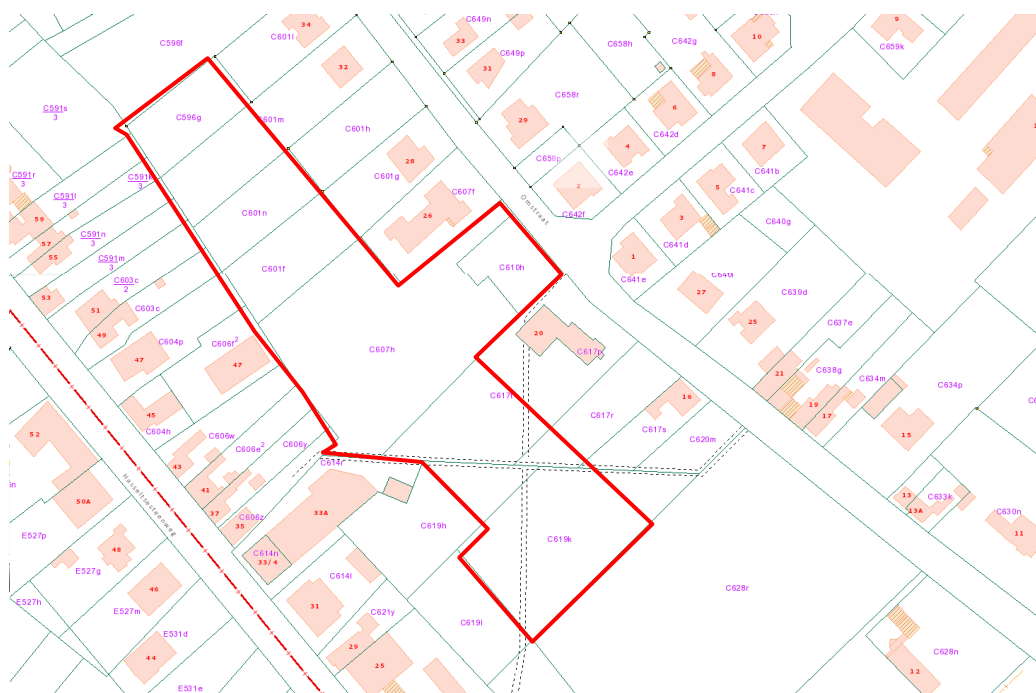
Inhoud

ADMINISTRATIEVE FICHE	i
1. INLEIDING	1
2. PROJECTBESCHRIJVING	1
3. SITUERING VAN HET ONDERZOEKSGBIED	2
4. BODEMKUNDIGE SITUERING EN EVALUATIE	3
5. GEPLANEDE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
6. ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING	5
7. METHODE	7
8. RESULTATEN PROEFSLEUVEN	8
8.1. ARCHEOLOGISCHE NIVEAUS	8
8.2. ARCHEOLOGISCHE SPOREN EN STRUCTUREN	8
8.3. ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN	11
8.4. METAALDETECTIE	14
9. EVALUATIE, WAARDERING EN AANBEVELINGEN	15
9.1. Evaluatie en beantwoording onderzoeksvragen	15
9.2. Waardering	17
9.3. Aanbevelingen	17
10. BIBLIOGRAFIE	17
11. BIJLAGEN	18

ADMINISTRATIEVE FICHE

Opdrachtgever		SBV Immo bvba	
Uitvoerder		ARCHEBO bvba	
Vergunninghouder		Jan Claesen	
Bewaarplaats archief		SBV Immo bvba	
Bewaarplaats vondsten		SBV Immo bvba	
Vergunningsnummer		2015/248	
Projectcode		KOOM	
Vindplaatsnaam		Kortessem, Omstraat	
Locatie	Provincie	Limburg	
	Gemeente	Kortessem	
	Deelgemeente	Kortessem	
	Plaats	Omstraat	
Lambertcoördinaten	A	x	221400
		Y	172853
	B	x	221430
		Y	172876
	C	x	221556
		Y	172799
	D	x	221549
		Y	172666

Kadaster (CadGIS 2015) Afd.1, sec. C. percelen : 596g, 610h, 601f, 601m, 601n, 607h, 617r, 617t, 614s, 619h.

Kaart onderzoeksgebied

Begin- en einddatum terreinwerk	17/08/2015
Grootte projectgebied	13725,00 m ²
Grootte onderzochte oppervlakte	1547,00 m ²

1. INLEIDING

Binnen de stedenbouwkundige vergunning voor de bouw van een verkaveling werd een archeologische prospectie met ingreep in de bodem opgelegd door het Agentschap Onroerend Erfgoed aan de bouwheer.

De opdracht werd door de bouwheer, SBV bvba, in mei 2015 toegekend aan ARCHEBO bvba.

De prospectievergunning werd afgeleverd op 11 juni 2015.

Dit document vormt het eindrapport van deze opdracht.

2. PROJECTBESCHRIJVING

Doel van de prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om in situ behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen).

Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- Zijn er tekenen van erosie?
- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
- Is er sprake van een of meerdere begraven bodems?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;
 - Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - Wat is de omvang?
 - Komen er oversnijdingen voor?
 - Wat is het, geschatte, aantal individuen?
- Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologisch vindplaatsen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?

- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud *in situ*)?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet *in situ* bewaard kunnen blijven:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

De opgeleverde eindproducten omvatten (in overeenstemming met de BVS):

- Het eindrapport
- Het werkputinplantingsplan
- Sporenplannen
- Het onderzoeksarchief, met onder meer:
 - Inventarislijsten vondsten, sporenbeschrijving, plannen/tekeningen, foto's
 - Dagboek
 - Rapport
 - Foto's, plannen/tekeningen, profieltekeningen en beschrijvingen
 - Vondsten

3. SITUERING VAN HET ONDERZOEKSGBIED

Het projectgebied bevindt zich ten noordwesten van het centrum Kortesseem. In het oosten en noorden wordt het terrein begrensd door de Omstraat, ten zuiden loopt de Daaleindestraat. In het westen vormt de Hasseltsesteenweg de begrenzing. Kadastraal valt het terrein onder afdeling 1, sectie C percelen 596g, 610h, 601f, 601m, 601n, 607h, 617r, 617t, 614s & 619h.

kleigehalte dan de onderliggende kleiaanrijkhingshorizont (**Bt**). Deze **Bt** horizont reikte tot dieper dan 120 cm onder het maaiveld. Deze bodem kent weinig verstoringen.

Figuur 3: Leembodem, goed gedraineerd, en met klei-inspoelingshorizont (Bt) onder een uitgesproken uitlogingshorizont (E); bodemtype Aba0, van een Haplic Luvisol (Siltic)

5. GEPLANDE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

SBV Immo bvba zal op het terrein een verkaveling realiseren.

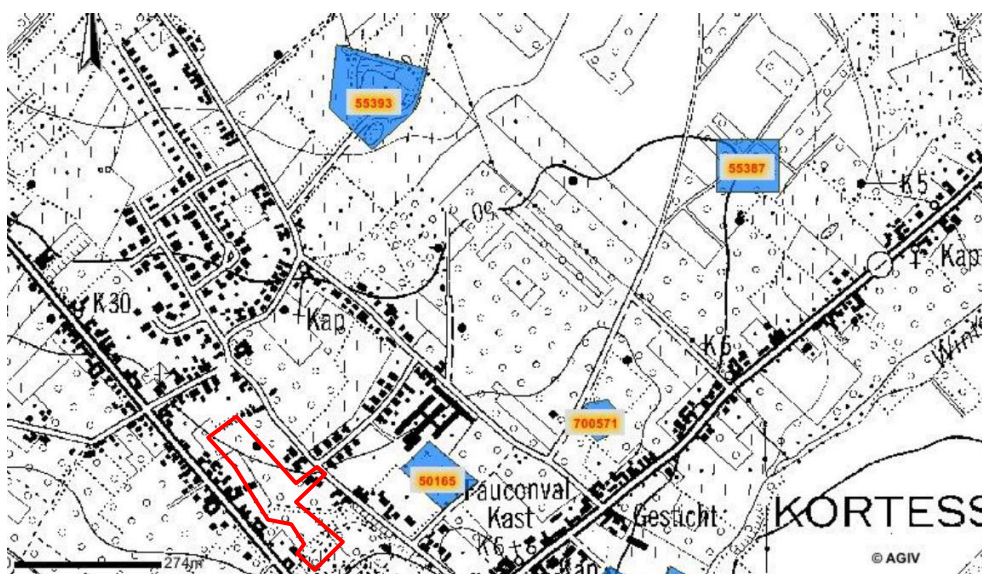

Figuur 4 Ontwerpplan.

6. ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

In de nabijheid van de te onderzoeken site vond reeds een archeologisch onderzoek plaats; Kortessem – Tapstraat (2013/327). Dit onderzoek leverde vooral nederzettingssporen uit de late ijzertijd en de Romeinse periode op en er zijn argumenten voor een zekere bewoningscontinuïteit tussen beide periodes. Het Romeinse vondstenspectrum wees op een sterk Gallo-Romeins karakter van de nederzetting. De aangetroffen sporen – clusters van paalsporen – wezen op houtbouwstructuren. Gezien de fasering van de vindplaats in de late ijzertijd en de Romeinse periode is de kans groot dat het hier handelde om gebouwplattegronden van het type Alphen-Ekeren, met bijgebouwen zoals spiekers en schuren. In totaal betrof het 77 sporen en het contrast van de spoorvullingen in het aanlegvlak wisselde sterk, met kleuren die varieerden van donkergrijs tot zwart (houtschoolrijke vullingen), over lichtgrijs (sterk uitgeloopte spoorvullingen) tot bruingeel gevlekt (verzette moederbodem). Verder werden ook enkele smalle greppels aangetroffen, die op basis van het vondstenmateriaal in de Romeinse periode konden gedateerd worden en mogelijk geïnterpreteerd dienen te worden als Romeinse kavelstructuren.¹

Verder kwamen in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied in het verleden reeds Romeinse vindplaatsen aan het licht. Deze dienen mogelijk in verband gebracht te worden met de aanwezigheid van een Romeins villadomein. Ter hoogte van CAI 700571 werd een concentratie Romeins bouw materiaal (natuursteen & dakpannen) alsook één Romeinse munt aangetroffen. Ook op het huidige kerkhof werd reeds een Romeinse munt aangetroffen (CAI 50165).

Figuur 5: Uittreksel uit de CAI met aanduiding van het projectgebied in rood (CAI).

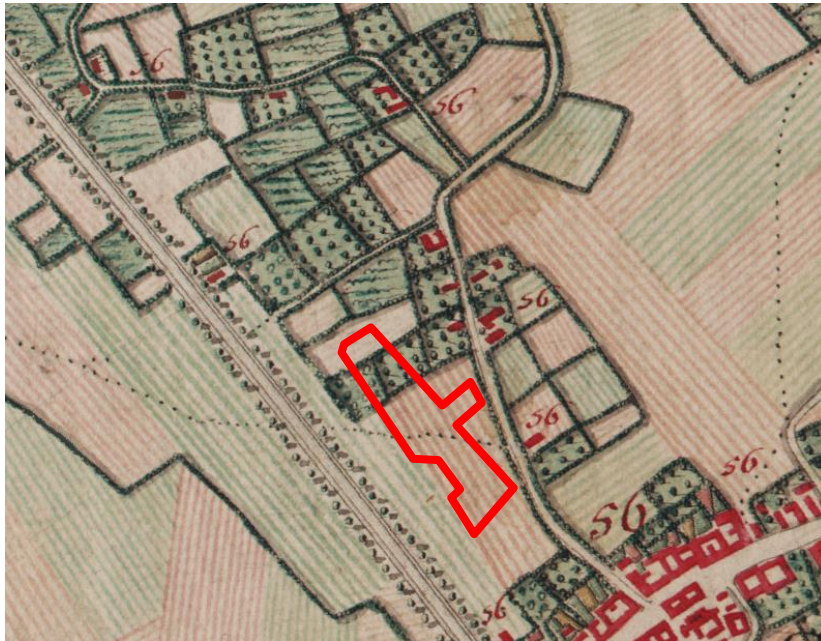
Op enkele honderden meters ten noordwesten van het te onderzoeken terrein delen historische bronnen het bestaan van de Bedbornkapel mee. Deze kapel zou er reeds in 1262 gestaan hebben en werd op het einde van de 18de eeuw afgebroken. Het Provinciaal Gallo-Romeins museum van Tongeren voerde op deze locatie enkele prospecties alsook een archeologische opgraving in de zomer van 1993 uit. Er werd vastgesteld dat de funderingen van de kapel uit Romeins (bouw)puin bestond. Verder werden er tijdens dit onderzoek onder meer 28 inhumatiegraven en een waterput langs de kapel blootgelegd. Het vondstenmateriaal dat werd aangetroffen in de vulling van de graven liet een datering tussen de 11de en het begin van de 14de eeuw toe. De waterput zou daarentegen net

¹ VAN LIEFFERINGS N. & SMEETS M., 2013: *Archeo-rapport 194: Het archeologische vooronderzoek aan de Tapstraat te Kortessem*.

voor 1300 aangelegd zijn geweest. Voorts werden ook Romeinse bewoningsresten aangetroffen. Het betrof paalkuilen en haardkuilen. Het aardewerkspectrum omvatte mortaria, amforen, kookpotten en terra sigillata.²

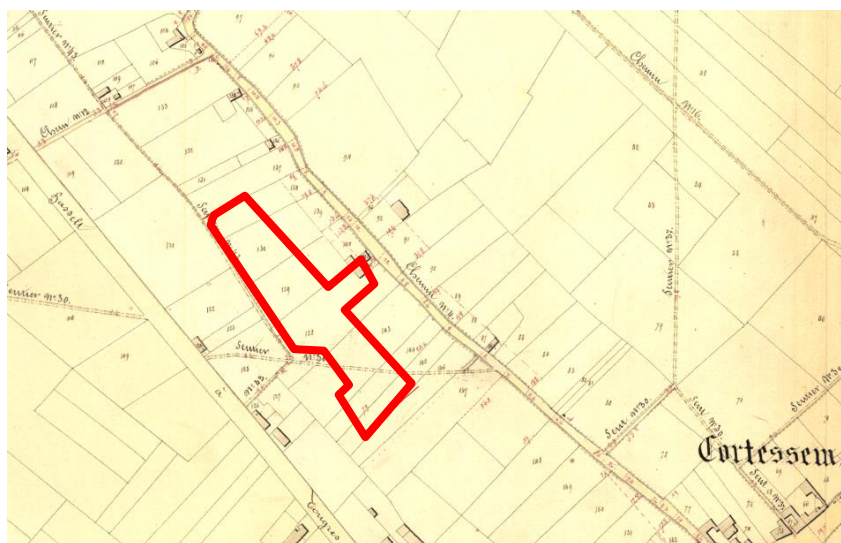
Cartografisch materiaal

Op de Ferrariskaart wordt het terrein weergegeven als akkerland of boomgaarden. Door het gebied loopt een wandelweg. Deze is op dit moment nog steeds in gebruik.

Figuur 6: Detail uit de Ferrariskaart (KBR, 2015).

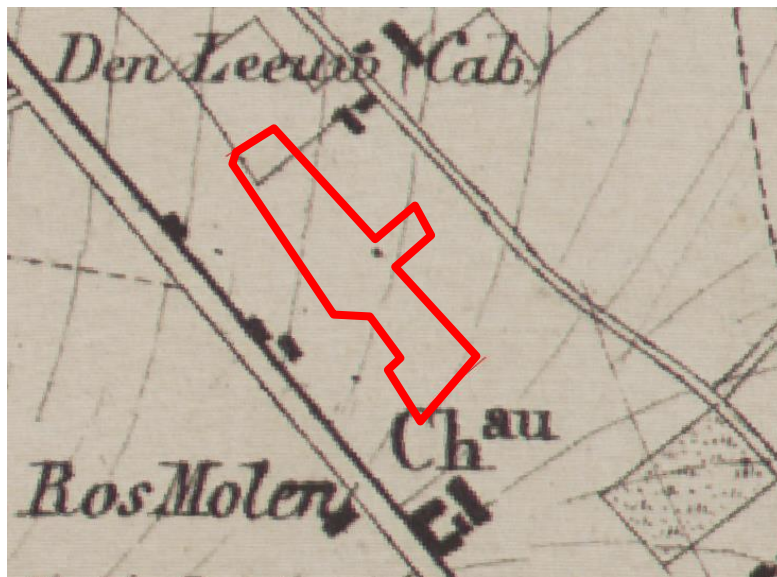
Ook in de Atlas der Buurtwegen (1841) wordt de site als landbouwgebied weergegeven. Net zoals op de Ferrariskaart wordt ook hier de wandelweg geschetst.

Figuur 7: Detail van de Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied in rood (Geopunt, 2015).

² VANVINCKENROYE W., STEVENS A. & VANAUDENAERDE J., 1995: De bedbornkapel te Kortesseem, *Limburg* 74/1, 3-29

Ook op de Vandermaelenkaart (1846-1854) wordt duidelijk weergegeven dat het terrein onbebouwd was. Het pad dat op de twee vorige kaarten waarneembaar was, wordt hier evenwel niet afgebeeld.

Figuur 8: Detail van de Vandermaelen kaart met aanduiding van het projectgebied in rood (Geopunt, 2015).

7. METHODE

De proefsleuven werden volgens de methode van continue parallelle sleuven aangelegd. De afstand tussen de proefsleuven bedroeg niet meer dan 15 m. Hierbij werden 7 sleuven noord-zuid en 3 sleuven oost-westgericht aangelegd. De afgraving gebeurde door een kraan op rupsbanden van 21 ton met tandeloze graafbak. In totaal werden 10 proefsleuven aangelegd met telkens een profielput aan de kop.

oppervlaktes	m ²
WP 1	394
WP 2	390
WP 3	114
WP 4	103
WP 5	78
WP 6	159
WP 7	78
WP 8	90
WP 9	80
WP 10	61
totaal	1547
terrein	13725
voetweg	230
beschikbaar terrein	13495
% vrijgelegd	11,46

Figuur 9: Aangelegde oppervlaktes.

8. RESULTATEN PROEFSLEUVEN

8.1. ARCHEOLOGISCHE NIVEAUS

Er werd één archeologisch interessant niveau aangetroffen. Dit niveau bevond zich ca. 40-50 cm onder het maaiveld of 53,3 à 54,1 m TAW.

8.2. ARCHEOLOGISCHE SPOREN EN STRUCTUREN

Naast enkele recente verstoringen – waaronder drie dierengraven (kat & hond), werden er in totaal 9 sporen aangetroffen die mogelijk over enige ouderdom beschikken.

In werkput 1 bevonden zich vier sporen dewelke allemaal gecoupeerd werden. Tijdens het couperen werd in twee van deze sporen (1& 3) materiaal aangetroffen. In spoor 1 werd een fragment van een dakpan aangetroffen, waardoor deze kuil als postmiddeleeuws dient gedateerd te worden. In spoor 3 werd daarentegen een zeer kleine scherf in roodbakkend aardewerk aangetroffen. Roodbakkend aardewerk valt niet gemakkelijk te dateren en het is verder ook niet duidelijk of dit fragment al dan niet via bioturbatie in de kuil is terecht gekomen, waardoor een datering onzeker blijft en het materiaal als intrusief dient beschouwd te worden. In de andere twee sporen (2 & 4) werd geen materiaal aangetroffen. Hierdoor blijft ook de ouderdom van deze sporen onbekend. Verder werd tijdens het couperen van de sporen in werkput 1 duidelijk dat ze allen een ondiepe bewaring kenden.

Aangezien spoor 1 in werkput 1 zich deels in de sleufwand bevond, werd beslist een kijkvenster aan te leggen. De aanleg van dit venster resulteerde echter niet in de ontdekking van nieuwe sporen.

Figuur 10: Vlakfoto van spoor 1 (links) en spoor 3 (rechts) in werkput 1 (ARCHEBO bvba 2015).

Figuur 11: Coupe op spoor 1 in werkput 1 (ARCHEBO bvba, 2015).

Figuur 12: Links coupe op spoor 2 en rechts coupe op spoor 3 in werkput 1 (ARCHEBO bvba 2015).

In werkput 2 werden twee kuilen (spoor 1 & 2) en een paalkuil (spoor 3) aangetroffen. Beide kuilen beschikten over een gelijkaardige vulling en kenden een ovale tot ronde vorm. Spoor 2 werd gecoupeerd, maar ook in dit spoor werd geen dateerbaar materiaal aangetroffen.

Figuur 13: Coupe op spoor 2 in werkput 2 (ARCHEBO bvba, 2015).

Aangezien de twee kuilen vlak naast elkaar bevonden en spoor 2 zich deels in de sleufwand bevond, werd er beslist een kijkvenster aan te leggen. Hierbij werden geen nieuwe sporen ontdekt.

Figuur 14: Vlakfoto van spoor 1 & 2 in werkput 2 (ARCHEBO bvba 2015).

De paalkuil (spoor 3) uit werkput 2 werd eveneens gecoupeerd, maar ook hier werd geen dateerbaar materiaal aangetroffen.

Figuur 15: Coupe op spoor 3 uit werkput 2 (ARCHEBO bvba, 2015).

In werkput 3 werd een kuil aangetroffen (spoor 1). Wegens het ontbreken van materiaal blijft de datering van die spoor onzeker. De scherpe aflijning en hoekige vorm doen evenwel vermoeden dat het om een postmiddeleeuws spoor handelt.

Figuur 16: Vlakfoto van spoor 1 uit werkput 3 (ARCHEBO bvba 2015).

Verder werd in werkput 5 één spoor blootgelegd. Het betrof een kuil waarin - net zoals het gros van de overige sporen – geen dateerbaar materiaal werd aangetroffen. Tijdens het couperen werd duidelijk dat het spoor een ondiepe bewaring kende.

Figuur 17: Coupe op spoor 1 in werkput 5 (ARCHEBO bvba 2015).

Wanneer we al deze sporen vergelijken met deze aangetroffen tijdens het onderzoek aan de Tapstraat, kunnen we stellen dat ze quasi geen gelijkenis vertonen. Er werden geen sporen

aangetroffen met een houtskoolrijke vulling en de sporen waren niet diffuus, maar kenden eerder een sterke – vaak hoekige - aflijning.

Tot slot werden er tijdens het onderzoek ook twee greppels alsook enkele drainagesporen teruggevonden. Doordat de greppels parallel aan elkaar liepen en aansluiten bij de huidige kadasterkaart, dienen ze als recente perceelsgrenzen geïnterpreteerd te worden. Ook de reeds vermelde drainagesporen liepen parallel aan deze greppels. Ook hier lijkt er geen parallel te zijn met de greppels die tijdens het onderzoek aan de Tapstraat werden aangetroffen (kavelstructuren) en er werd dan ook geen Romeins materiaal aangetroffen in hierboven vermelde sporen.

Figuur 18: Links drainagespoor uit werkput 1, rechts perceelsgrens uit werkput 2 (ARCHEBO bvba, 2015).

8.3. ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN

Zoals hierboven reeds vermeld werd er in spoor 1 uit werkput 1 een baksteenfragment teruggevonden, hetwelk in de vroegmoderne periode dient gedateerd te worden. In spoor 2 uit dezelfde werkput werd een zeer kleine scherf in rood aardewerk gevonden. Rood aardewerk is door zijn langdurig gebruik echter moeilijk te dateren, zeker wanneer het om een klein fragment handelt. In de overige sporen werd geen materiaal aangetroffen.

Verder werden er tijdens de aanleg van het vlak in werkput 2 & 6 twee Romeinse en drie middeleeuwse aardewerkscherven verzameld. Het betrof steeds zeer kleine fragmenten, waardoor het erg waarschijnlijk is dat de scherven via bemesting op de site terecht gekomen zijn. Wellicht getuigen zij van het gebruik van het onderzoeksgebied als akkerland in voornoemde periodes.

Figuur 19: Links twee Romeinse scherven witbakkend aardewerk met baksteengruis als chamotte, rechts aardewerk daterend uit de late middeleeuwen, afgewerkt met engobe (ARCHEBO bvba).

Tot slot werd er in de afgegraven aarde van werkput 6 een ca. 13 cm lange kling aangetroffen. Het stuk is vervaardigd uit grijze gevlekte silex met oranje-bruine patina, is volledig rondom dorsaal geretoucheerd en dateert vermoedelijk uit het late Neolithicum en/of Bronstijd. Verder valt op het stuk geen beschadiging waar te nemen. Dergelijke vondsten laten vermoeden dat het om een grafgift gaat.

De vondstlocatie van de kling werd opgeschaafd, maar geen extra artefacten of spooraflijning werd in de werkput aangetroffen. Zoals op de foto hieronder duidelijk is, hangt er materiaal van de E-horizont op de kling. Allicht was het spoor waaruit deze kling afkomstig is dan ook volledig uitgeloozd.

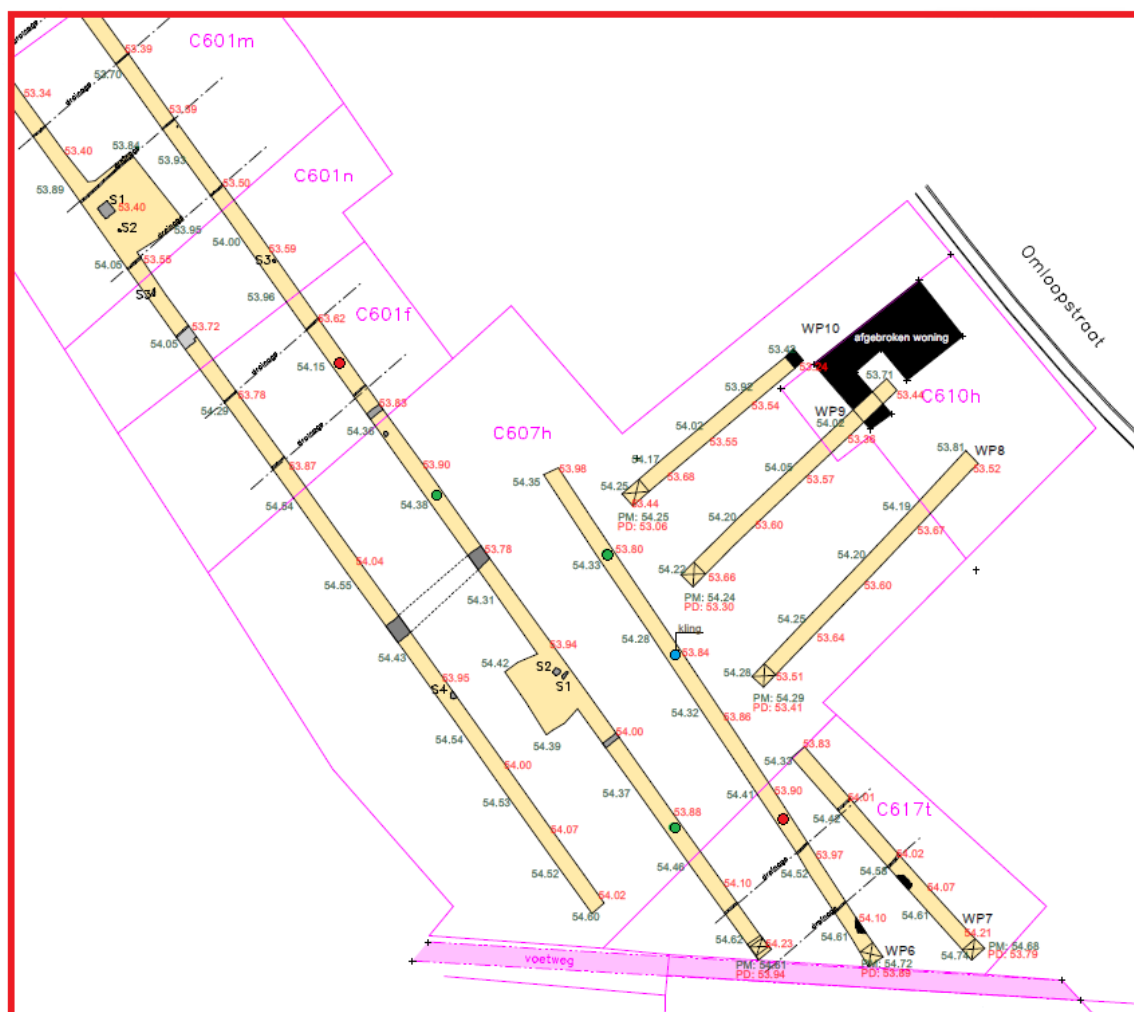
Figuur 20: De kling voor het reinigen met resten van de E-horizont (ARCHEBO bvba 2015).

Figuur 21: De kling na reiniging (ARCHEBO bvba 2015).

Figuur 22: Details van de retouche op de kling (ARCHEBO bvba 2015).

- **Silex**
- **Romeins aardewerk**
- **Middeleeuws aardewerk**

Figuur 23: Vondstlocaties

8.4. METAALDETECTIE

Zowel het vlak als de storthopen werden met de metaaldetector gecontroleerd. In het vlak werden geen signalen verkregen, terwijl er op de storthopen in totaal 22 vondsten werden aangetroffen. Het gros van deze vondsten is vermoedelijk dan ook via bemesting op de site terecht gekomen.

Tussen deze metaalvondsten bevinden zich enkele musketkogels (ca. 1500-1850), één 17de-18de eeuwse en één 19de-eeuwse knoop, een gesp (1100-1400), een fragment van een kledinghaakje (1400-1600) en in totaal 4 munten (1500-1900). Doordat deze munten een sterke corrosie kenden, zijn deze niet nader te determineren.

Figuur 24: Drie munten (1500-1800) aangetroffen tijdens het controleren van de afgegraven aarde (ARCHEBO bvba 2015).

Figuur 25: Middeleeuwse gesp aangetroffen op de storthopen (ARCHEBO bvba 2015).

9. EVALUATIE, WAARDERING EN AANBEVELINGEN

9.1. EVALUATIE EN BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

- Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?
 - Het grootste gedeelte van de site kende een A-E-Bt opbouw. De E-horizont was soms zelfs tot 25cm bewaard. Enkel in het zuidoostelijk gedeelte ontbrak de E-horizont.
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
 - Mogelijk heeft het zuidoostelijk gedeelte een kleine afgraving gekend. Hier werden recente afvalkuilen aangetroffen en de topografie bevat een kleine depressie. Mogelijk werd er grond naar het hoger gelegen winkelcomplex gebracht.
- Zijn er tekenen van erosie?
 - Er zijn geen tekenen van erosie.
- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
 - In het grootste gedeelte is de bodem quasi geheel intact. Dit kon herkend worden door het voorkomen van een dikke E-horizont.
- Is er sprake van een of meerdere begraven bodems?
 - Er werden geen begraven bodems aangetroffen.
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
 - In totaal werden er acht sporen verspreid over het terrein aangetroffen. Het betreft 7 kuilen en één paalkuil. In slechts één van deze sporen werd dateerbaar materiaal aangetroffen; een fragment van een dakpan. Hierdoor kan dit spoor een postmiddeleeuwse datering krijgen. De datering van de overige sporen blijft daarentegen onzeker.

- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
 - De hierboven beschreven sporen zijn allen antropogeen van aarde.
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
 - De sporen kenden allen een matige tot slechte bewaring. Dit doordat de sporen geen diepe bewaring kenden.
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
 - De sporen vormden geen structuur en lagen verspreid over het terrein.
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
 - Vermoedelijk behoren de sporen tot meerdere periodes. Dit kon echter niet met zekerheid vastgesteld worden.
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
 - Wellicht is er tot recent geen bewoning geweest maar was het terrein gedurende meerdere periodes akkerland. Getuige hiervan zijn de zowel Romeinse als middeleeuwse scherven die werden aangetroffen bij de aanleg van het vlak.
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
 - Er werden twee perceelsgrenzen aangetroffen, deze zijn echter van recente oorsprong.
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;
 - Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - N.v.t.
 - Wat is de omvang?
 - N.v.t.
 - Komen er oversnijdingen voor?
 - N.v.t.
 - Wat is het, geschatte, aantal individuen?
 - N.v.t.
- Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologisch vindplaatsen?
 - In de nabijheid van het onderzochte terrein werd tijdens een archeologisch onderzoek een Romeinse site ontdekt. Mogelijk vormde het door ons onderzochte terrein als akkerland een onderdeel van deze site.
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
 - De archeologische sporen, Romeinse en middeleeuwse scherven, laten vermoeden dat dit gebied gebruikt werd als akkerland. Een dergelijk goede leembodem is uitermate geschikt voor landbouw.
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
 - Doordat het landschap geen sterke topografische verschillen kent, kon de leembodem zich goed ontwikkelen en is er geen erosie aanwezig.
- Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
 - De partiële afwezigheid van archeologische sporen kan mogelijk verklaard worden door het feit dat het terrein gedurende meerdere periodes als akkerland in gebruik moet zijn geweest.
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
 - De archeologische vindplaatsen kunnen niet in tijd, ruimte en functie afgebakend worden.
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
 - De archeologische sporen beschikten over een matig tot slechte bewaringstoestand.

- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
 - o De waarde van blootgelegde sporen is gering. Dit doordat de sporen verspreid over het terrein lagen en geen onderling verband vertoonden noch gedateerd konden worden.
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
 - o N.v.t.
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud *in situ*)?
 - o N.v.t.
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet *in situ* bewaard kunnen blijven:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 - N.v.t.
 - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
 - N.v.t.
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
 - o N.v.t.
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
 - o N.v.t.

9.2. WAARDERING

Het terrein bevat acht sporen die mogelijk over een oudere leeftijd beschikken. Aangezien er geen dateerbaar materiaal uit deze sporen kwam, ze onderling geen verband vertoonden en daardoor niet duiden op de aanwezigheid van structuren, is de archeologische waarde gering. De aangetroffen klink heeft een archeologische waarde, maar eventuele sporen zijn niet bewaard of herkenbaar.

9.3. AANBEVELINGEN

Ons advies aan het agentschap Onroerend Erfgoed luidt dan ook dat het terrein mag vrijgegeven worden.

10. BIBLIOGRAFIE

AGIV (Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen) (2011), <http://www.agiv.be/gis/>.

CAI (Centrale Archeologische Inventaris) (2011), <http://geovlaanderen.gisvlaanderen.be/geo-vlaanderen/cai/>.

Koninklijke Bibliotheek van België (2010), Ferrariskaart, http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerrarisCarte_nl.html.

11. BIJLAGEN

- Fotolijst
- Sporenlijst
- Vondstenlijst
- Plannenlijst

FOTOLIIST									
Fotonummer	Werkput	Vlak	Oriëntatie	Overzichtsfoto	Spoor	Profiel	Coupe	Opmerkingen	Datum
1	1		Zuidoost			X			17/08/2015
2	1	1		X					17/08/2015
3	1	1			1				17/08/2015
4	1	1			2				17/08/2015
5	1	1						Drainage	17/08/2015
6	1	1			3				17/08/2015
7	1	1						Recente verstoring	17/08/2015
8	1	1						Perceelsgrens	17/08/2015
9	1	1						Perceelsgrens	17/08/2015
10	1	1			4				17/08/2015
11	1	1		X					17/08/2015
12	2		Zuidoost			X			17/08/2015
13	2	1			1 & 2				17/08/2015
14	2	1						Perceelsgrens	17/08/2015
15	2	1						Perceelsgrens	17/08/2015
16	2	1			3		X		17/08/2015
17	2	1		X					17/08/2015
18	2	1		X				Kijkvenster 1	17/08/2015
19	2	1			1 & 2				17/08/2015
20	2	1			2		X		17/08/2015
21	2	1			2		X		17/08/2015
22	3		Zuidoost			X			17/08/2015
23	3	1			1				17/08/2015
24	3	1		X					17/08/2015
25	3	1						Recente verstoring	17/08/2015
26	4		Zuidoost			X			17/08/2015
27	4	1		X					17/08/2015
28	5		Noordwest			X			17/08/2015
29	5	1			1				17/08/2015
30	5	1			1		X		17/08/2015
31	5	1			1		X		17/08/2015
32	5	1						Recente verstoring	17/08/2015
33	5	1		X					17/08/2015
34	5		Zuidoost			X			17/08/2015
35	6	1		X					17/08/2015
36	7		Zuidoost			X			17/08/2015
37	7	1		X					17/08/2015
38	8		Noordoost			X			17/08/2015
39	8	1		X					17/08/2015
40	9		Noordoost			X			17/08/2015
41	9	1		X					17/08/2015
42	10		Noordoost			X			17/08/2015
43	10	1		X					17/08/2015
44	1	1			1			Kijkvenster 2	17/08/2015
45	1	1		X				Kijkvenster 2	17/08/2015
46	1	1			1		X	Kijkvenster 2	17/08/2015
47	1	1			1		X	Kijkvenster 2	17/08/2015
48	1	1			2		X		17/08/2015
49	1	1			1		X	Kijkvenster 2	17/08/2015
50	1	1			3		X		17/08/2015
51	5	1			1		X		17/08/2015

SPORENLIJST									
Spoornummer	Werkput	Vlak	Vorm	Beschrijving	Inclusies		Interpretatie	Datering	Coupe
wp1sp1	1	1	vierkant	Lichtbruin-grijs, homogeen, leem	HK1	BS	Kuil	Postmiddeleeuws	X
wp1sp2	1	1	rond	Donkergrijs-bruin, homogeen, leem	HK1		Paalkuil	Onbekend	X
wp1sp3	1	1	ovaal	Lichtbruin-grijs, homogeen, leem	HK1	aardewerk	Kuil	Onbekend	X
wp1sp4	1	1	ovaal	Lichtbruin-grijs, homogeen, leem	HK2		Kuil	Onbekend	
wp2sp1	2	1	ovaal	Lichtgrijs-bruin, homogeen, leem	HK1		Kuil	Onbekend	
wp2sp2	2	1	rond	Lichtgrijs-bruin, homogeen, leem	HK1		Kuil	Onbekend	X
wp2sp3	2	1	rond	Licht-grijs, bruin, homogeen, leem	HK1		Paalkuil	Onbekend	X
wp3sp1	3	1	vierkant	Lichtbruin-geel-grijs, homogeen			Kuil	Onbekend	
wp5sp1	5	1	ovaal	Lichtbruin-grijs, homogeen, leem	HK1		Kuil	Onbekend	X

VONDSTENLIJST						
Vondstnr	Werkput	Vlak	Spoornr	Materiaal-soort	Determinatie	Datering
1	1	1	3	KER	Roodbakkend aardewerk	onbekend
2	1	1	1	BS	Baksteen	postmiddeleeuws
3	2	1	AAVL		2 scherven witbakkend aardewerk met baksteengruis als chamotte	Romeins
4	1	1	AAVL	KER	2 scherven witbakkend aardewerk, 1 scherf protosteengoed	late middeleeuwen
5	6		STORT	SILEX	Volledig geretoucheerde kling	Laat neolithicum of bronstijd

PLANNENLIJST

Plan 1 Allesporenplan kadaster

Plan 3 Allesporenplan

